

LEADER

Jyväskylä

Opas hankkeita suunnitteleville

keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi

maaseutu.fi

European unionin
osarahoittama

Leader-rahoitus 2023-2027 yhdistyksille ja yhteisöille

Yhteistyöhankkeet

- Hankkeissa parannetaan maaseudun palveluja, harrastusmahdollisuuksia tai asuinviihtyvyyttä. Voidaan kehittää älykkäitä ratkaisuja, digitaalisuutta, ympäristöasioita tai kansainvälistä yhteistyötä. Hankkeet voivat olla paikallisia, alueellisia, alueiden välisiä tai kansainvälisiä.
- Yhteistyöhön tarvitaan vähintään kaksi toimijaa. Leader-ryhmästä haettaessa Leader-ryhmä kuitenkin katsotaan yhteistyökumppaniksi, paitsi Älykäs kylä -hankkeissa.
- Älykäs kylä -hanke on yhteistyöhanke, jossa etsitään esimerkiksi uusia ratkaisuja, uudistumista tai yhteistyöverkostoja ja tehdään kokeiluja.
- Yritys- ja viljelijäryhmähankkeissa vähintään kolme toimijaa yhdessä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti.
- Älykäs kylä- ja yritys- ja viljelijäryhmähankkeisiin voi hakea valmistelurahaa.

Investointihankkeet

- Hankkeiden avulla voidaan esimerkiksi kunnostaa yhteisiä harrastus- tai kokoontumistiloja. Myös lähiliikuntapaikkojen, luontokohteiden tai harrastuskohteiden rakentaminen tai laajentaminen tai yhteiseen käyttöön tulevien välineiden hankinta on mahdollista.
- Investoinneilla voidaan edistää myös energia- ja resurssitehokkuutta ja energian säästöä, luonnonvarojen kestävä hoitoa ja kunnostamista ja luonnon monimuotoisuutta, kuten maisemanhoitoa.

Pienhankkeet

- Pienhankkeet voivat olla kehittämistä tai investointeja.
- Pienhanke (kehittäminen) voi olla esimerkiksi uudenlainen tapahtuma, työpaja, opintomatka tai asiantuntijan avulla laadittava selvitys tai suunnitelma.
- Pienhanke (investointi) voi olla esimerkiksi yhteiseen käyttöön hankittava kalusto, laite tai välinehankinta tai yhteisessä käytössä olevan kohteen kunnostus.
- Pienhankkeen kokonaiskustannukset voivat olla enintään 8 000 €.

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

- Koulutushankkeissa parannetaan maaseudun yrittäjien ja toimijoiden osaamista ja koulutuksen saatavuutta. Kohderyhmä on rajatumpi kuin tiedonvälityshankkeissa.
- Tiedonvälityshankkeissa jaetaan uusinta tietoa. Välitetään tietoa esimerkiksi energia- tai ympäristöasioista ja maaseudun elinvoimaisuutta parantavista asioista yrittäjille, maaseudun asukkaille ja muille kohderyhmille.
- Tiedonvälityshankkeessa voidaan laatia tai päivittää maaseudun palvelujen esiselvityksiä, toteutettavuustutkimuksia ja luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden suojele-, hoito- ja käyttösuunnitelmia.

Mitä huomioida hankkeen suunnittelussa?

Onnistunut hanke...

- lähtee paikallisista, todellisista tarpeista.
- hyödyttää mahdollisimman montaa asukasta ja toimijaa alueella.
- on konkreettinen ja toteutettavissa oleva.
- on kustannuksiltaan realistinen ja suhteessa yhdistyksen varoihin.
- hyödyntää yhdistyksessä ja alueella olevaa osaamista.
- on hyvin suunniteltu.
- toteutetaan yhteistyössä.
- kuuluu ja näkyy: hyvään hankkeeseen kuuluu aktiivinen viestintä koko hankkeen ajan.

Vaikuttavuus

- Jokainen Jyväsiirien rahoittama hanke edistää vähintään yhtä Jyväsiirien määrittelemää muutostavoitetta. Muutostavoitteet esitellään painopisteiden yhteydessä.
- Hankkeiden vaikuttavuutta voi arvioida niiden myönteisillä muutoksilla ja vaikutuksilla ihmisiin sekä yhteisöihin.
- Vaikuttavuudesta kannattaa viestiä, jotta hankkeiden saavutukset saadaan esiin.
- Viestiminen osoittaa, että hanketyöllä on ollut vaikutuksia ihmisiin, yhteisöön ja jopa laajemmin yhteiskuntaan.

Hankkeen rakennuspalat

Tarve

Mitä asiaa halutaan parantaa tai muuttaa?

Kohderyhmä

Kenelle halutaan muutosta?

Tavoite

Mikä on tavoiteltu muutos kohderyhmälle tai toiminnassa?

Toiminta ja tuotokset

Mitä asioita hankkeessa tehdään konkreettisesti?

Seuranta ja arviointi

Miten hankkeen toimintaa ja tuloksia seurataan?

Tulokset

Mikä muutos hankkeella on saatu aikaan?

Mittarit

Miten hankkeen muutokset ja vaikuttavuus todennetaan?

Hankehakemus, kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankehakemus

Hankehakemus tehdään sähköisesti Hyrrä-järjestelmässä. Hakemuksesta tulee selvittää seuraavat asiat:

- vastuu- ja yhteyshenkilöt
- hankkeen nimi
- kuvaus hankkeen toimenpiteistä
- kustannusmalli
- kustannusarvio
- rahoitussuunnitelma

Hakemukseen tarvitaan kuvaus:

- hakijan toiminnasta, organisaatiosta, ammattitaidosta ja kokemuksesta
- hakijan taloudellisesta tilanteesta ja hankkeen toteuttamiseen tarvittavista resursseista
- ongelmasta tai tarpeesta, johon hankkeella vastataan
- hankkeen tavoitteista ja niiden seuraamisesta
- konkreettisista toimenpiteistä, joita hankkeessa tehdään
- tavoitelluista vaikutuksista
- toteuttamiseen osallistuvista tahoista
- hankkeen verkostostoista
- riskeistä ja niihin varautumisesta
- kestävän kehityksen periaatteiden huomioimisesta
- aiemmin toteutettujen hankkeiden huomioimisesta
- kohderyhmästä ja sen valinnasta
- toiminta-alueesta
- tiedottamisesta
- hankkeen toteutumisen arvioinnista
- toiminnan jatkumisesta hankkeen päättymisen jälkeen

- talkootyön määrästä ja ajankohdasta
- missä määrin hanke edistää alueellisen ja valtakunnallisen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Kustannusarvio

- Rahoitushakemuksen liitteeksi tarvitaan hankkeen kustannusarvio.
- Kustannusarvio perustuu hankesuunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin.
- Kustannusarviossa on eriteltävä kustannuslajeittain kaikki kustannukset, joita hankkeessa syntyy.
- Hakijan tulee osoittaa hankkeen hakemusvaiheessa, että hankkeen kustannusarvio perustuu kohtuullisiin ja realistisiin kustannuksiin.

Rahoitussuunnitelma

- Hankkeen rahoitus koostuu myönnettävästä tuesta ja yksityisestä rahoituksesta.
- Yksityinen rahoitus koostuu hakijan omasta rahallisesta osuudesta ja mahdollisesti vastikkeettomasta osuudesta, eli talkootyöstä.
- Yleishyödyllisissä hankkeissa hakijan rahallinen osuus yksityisestä rahoituksesta on oltava vähintään 10 %.
- Yksityisen, rahallisen osuuden on oltava yhdistyksen omaa rahaa, eikä se saa sisältää esimerkiksi hankkeelle saatua julkista avustusta.

4 Strategian painopisteet, tavoitteet ja toimet

Jyvällä-strategian painopisteet 2023-2027

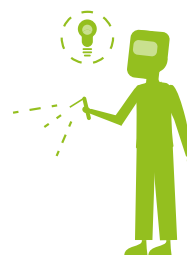
Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

Hyvinvoivat kylät

Kehittyvät elinkeinot

Läpileikkaavana teemana kestävät tulevaisuusteot

Jyvällä-strategian kolme painopistettä ovat älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot, hyvinvoivat kylät sekä kehittyvät elinkeinot. Strategian tavoitteena on, että vuonna 2027 Jyväskylän toiminta-alueella ihmiset voivat hyvin ja osallisuuden tunne on vahva. Kylät toimivat älykkäästi, ilmastoviisaasti ja tulevaisuutta ennakoivien. Alue on elinvoimainen, eteenpäin katsova ja kehittyvä. Yritykset toimivat vastuullisesti, työllistäen ja uudistuen. Alueella on innostunut ilmapiiri sekä rohkeutta ja kekseliäisyyttä uusiin kokeiluihin. Yhdessä tekemisen kulttuuri on vahva ja kansainvälisyydestä on saatu oppia omalle alueelle. Kaikessa toiminnassa huomioidaan kestävä kehitys.

Strategian läpileikkaava teema on kestävä tulevaisuus. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikissa hankkeissa tulee ottaa huomioon toimenpiteiden jatkuvuus ja toiminnan vaikutukset fyysiseen ja sosiaaliseen ympäristöön myös rahoituskauden jälkeen. Painotamme arvioinnissa ja seurannassa toimijoiden välistä yhteistyötä, jonka avulla rakennetaan kestävä aluekehittämisen verkostoa. Hankkeissa tulee noudattaa myös ”ei-merkittävää haittaa” -periaatetta. Hankkeet eivät siten saa aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle tai ilmastolle. Ryhmä valmistelee ohjaustyötä varten työkalun kokonaiskestävyyden arvioimiseksi.

Jyväskylän tavoitteena on, että oma toimintamme ja rahoittamamme hankkeet ovat vaikuttavia. Olemme rakentaneet strategian vaikuttavuuslähtöisesti ja laatineet jokaiselle painopisteelle vaikuttavuuskartan. Kullekin painopisteelle olemme lisäksi määritelleet **tavoiteltavan tulevaisuustilan**. Tätä tulevaisuustilaa tavoittelemme pyrkimällä painopisteille määriteltyihin **muutostavoitteisiin**. Lisäksi olemme kuvanneet kullekin muutostavoitteelle

esimerkinomaisesti **toimenpiteitä**, joilla tavoitteisiin päästään ja **mittarit**, joilla tavoitteen toteutumista arvioidaan. Muutosta tavoittelemme yhdessä hanketoteuttajien ja muiden sidosryhmiemme kanssa. Yksittäinen hanke edistää yhtä tai useampaa muutostavoitetta, ja vie omalta osaltaan kohti tavoiteltavaa tulevaisuutta.

4.1 Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

Älykkäät yhteisöt osaavat ennakoita tulevaisuutta ja ne kehittävät kekseliäitä oman alueen näköisiä ratkaisuja palveluiden turvaamiseksi. Kylissä pidetään huolta turvallisuudesta, ja digitaalisuus on luonteva osa arkea. Yhteisöt antavat oman panoksensa ilmastonmuutoksen hillintään sekä luontokadon torjuntaan ilmasto- ja ympäristötekoja toteuttamalla. Yhteistyöllä ja verkostojen hyödyntämisellä saadaan kauaskantoisempia sekä vaikuttavampia tuloksia. Yhteistyötä tehdään laajasti eri toimijoiden kesken ja oppia voidaan hakea esimerkiksi toisista kylistä tai alueen tutkimus- sekä oppilaitoksista. Yhdistykset voivat tehdä yhteistyötä myös neljännen sektorin kanssa, jolloin yhä useampi asukas saa mahdollisuuden oman alueensa kehittämiseen.

Vaikuttavuustavoitteemme on, että vuonna 2027 yhteisöt ovat sopeutumiskykyisiä ja ennakoivat tulevaisuutta. Kylät ovat rohkeita kokeilemaan uudenlaisia toimintatapoja ja oppimaan yhteisöissä. Kylät myös varautuvat tulevaisuuteen ja ovat muutostavalmiimpia. Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot -painopisteen teemat ovat kekseliäät ratkaisut, ympäristö- ja ilmastoteot sekä digitaalisuus.

Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

Tärkeitä kumppaneita kehittämisessä: yhdistykset, yhteisökehittäjät, kylätoimijat, kunnat, tutkimus- ja oppilaitokset, ympäristö- ja digiverkostot

Tämän hyväksi työskentelemme yhdessä!

Vuonna 2027 yhteisöt ovat sopeutumiskykyisiä ja ennakoivat tulevaisuutta.

Kylät:

- Ovat rohkeita kokeilemaan uudenlaisia toimintatapoja ja oppimaan yhteisössä
- Varautuvat tulevaisuuteen ja ovat muutosvalmiimpia

Kekseliäät ratkaisut

Kylät tarjoavat asukkaalle alustoja kohtaamiseen ja työskentelyyn

Lähipalveluiden turvaamiseksi on löydetty toimivia malleja

Kylien turvallisuus ja muutosvalmius ovat parantuneet

Ympäristö- ja ilmastoteot

Kulttuuri- ja luonnon-ympäristöjen tila on parantunut tai säilynyt vähintään ennallaan

Kylissä tehdään yhä enemmän ilmastotekoja ja energiatehokkuus on lisääntynyt

Asukkaiden ympäristö-osaaminen on lisääntynyt ja he tekevät arjessaan ilmastoviisaita valintoja

Digitaalisuus

Ihmisten digitaidot ovat ajan tasalla

Yhä useampi asukas käyttää digitaalisia palveluita

Läpileikkaava teema: kestävät tulevaisuusteot

Muutos-tavoitteemme

Kekseliäillä ratkaisulla voidaan turvata kylän lähipalvelut ja tarjota mm. erilaisia alustoja asukkaiden kohtaamiseen sekä työskentelyyn. Parantuneet palvelut lisäävät kylien pitovoimaa ja lisäävät myös monipaikkaisuuden mahdollisuuksia. Alustat voivat olla digitaalisia ratkaisuja tai fyysisiä tiloja. Tilojen suunnittelussa on hyvä huomioida niiden uudenlaiset käyttömahdollisuudet. Esimerkiksi kylätalon voi muuntaa monipalvelupisteeksi, josta kylän palvelut löytyvät kootusti.

Varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvät teot parantavat kylien kriisivalmiutta ja myös niiden joustavuutta ja muutoskykyä. Hankkeissa kyläturvallisuutta voidaan edistää esimerkiksi lisäämällä aiheeseen liittyvää tietoutta tai investoimalla kalustoon. Esimerkiksi organisoidun naapuriavun ja sydäniskurin löytäminen kylältä saattavat pelastaa jonain päivänä jonkun hengen.

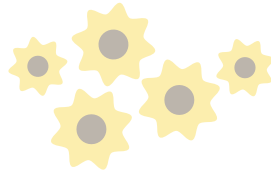
On tärkeää, että alueen ympäristöt voivat hyvin. Kulttuuri- ja perinneympäristöjen kestävällä hoidolla pidetään huolta luonnon monimuotoisuudesta ja turvataan paikallista lajikirjoa. Myös pienimuotoisilla vesistökuunnostuksilla voi parantaa ympäristön tilaa.

Kannustamme alueemme yhteisöjä toimimaan aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja tekemään sopeutumiseen

liittyviä toimia. Ilmastoteot vähentävät päästökuormaa ja tuovat usein myös taloudellista säästöä esimerkiksi tehostuneiden energiaratkaisujen ansiosta.

Tuemme yhteisöjen ympäristö- ja ilmasto-osaamisen parantamista. Monet vaikuttavat ympäristö- ja ilmastoteot lähtevät ruohonjuuritasolta ja arjen muutoksista. Ekologinen liikkuminen ja ilmastoystävällinen ruokavalio ovat esimerkkejä sekä ympäristönsuojelun että terveyden näkökulmasta kestävästä ratkaisusta. Kylien innovatiivisilla kiertotalousratkaisulla ja jakamistaloutta edistämällä saadaan ympäristöhyötyä.

Rohkaisemme kyliä ja yhteisöjä ottamaan digiloikan toiminnassaan. Tarkoituksena on, että alueen asukkaiden digitaidot paranevat ja yhä useampi toimija käyttää digitaalisia palveluita. Uudet digitaaliset ratkaisut ja kokeilut voivat luoda uudenlaisia mahdollisuuksia kylille. Etäpalvelut lisäävät paikkariippumattomuuden mahdollisuuksia, edistävät palveluiden saavutettavuutta ja helpottavat osallistumista. On tärkeää varmistaa, että kaikki pysyvät mukana yhteiskunnan digitalisaatiossa. Digitaalisten kasvatamien tarvitsevat sekä edistyneet osaajat että ne, joiden taidoissa on paljon kehitettävää.

Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot

Muutostavoitteet, toimenpide-esimerkit ja mittarit

Kekseliäät ratkaisut

- Kylät tarjoavat asukkaille alustoja kohtaamiseen ja työskentelyyn
- Lähipalveluiden turvaamiseksi on löydetty toimivia malleja
- Kylien turvallisuus ja muutosvalmius ovat parantuneet

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Älykäs kylä -hankkeet
- Järjestötoiminnan ja omaehtoisen kansalaisaktiivisuuden (4. sektorin toiminnan) edistäminen
- Yhteistyön edistäminen esim. kylien välillä
- Tutkimus- ja oppilaitosten hyödyntäminen kylien kehittämisessä
- Erilaiset alustat kohtaamiseen ja työskentelyyn, kuten monipalvelupisteet, etätyötilat tai digitaaliset alustat
- Kyläturvallisuuden edistäminen ja opit varautumiseen, esim. asukkaiden taitoja ja osaamista kartuttamalla
- Turvallisuutta edistävät laitteet ja investoinnit

Mittarit

- Älykäs kylä -hankkeet (30 kpl)
- Älykkäät kylät -strategiat (4 kpl)
- Turvallisuutta edistävät hankkeet (10 kpl)

Ympäristö- ja ilmastoteot

- Kulttuuri- ja luonnonympäristöjen tila on parantunut tai säilynyt vähintään ennallaan
- Kylissä tehdään yhä enemmän ilmastotekoja ja energiatehokkuus on lisääntynyt
- Asukkaiden ympäristöosaaminen on lisääntynyt ja he tekevät arjessaan ilmastoviisaita valintoja

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Luonnon monimuotoisuutta tukevat hankkeet
- Kulttuuri- ja perinneympäristöjen kunnostus
- Pienimuotoiset vesistönkunnostukset
- Energiatehokkuutta parantavat ja päästöjä vähentävät energiainvestoinnit
- Asukkaiden ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousosaamisen kasvattaminen
- Kekseliäs jätteiden hyödyntäminen, kierrättämisen ja uusiokäytön edistäminen

Mittarit

- Kulttuuriympäristöön liittyvät toimet (10 kpl)
- Ympäristö- ja ilmastotoimet (30 kpl)

Digitaalisuus

- Ihmisten digitaidot ovat ajan tasalla
- Yhä useampi asukas käyttää digitaalisia palveluita

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Digitaalisten taitojen parantaminen, esim. digikoulutus yhdistyksille tai asukkaille
- Digitaalisten palveluiden tuottaminen
- Yhdistysten ja asukkaiden digitaalisen viestinnän lisääminen

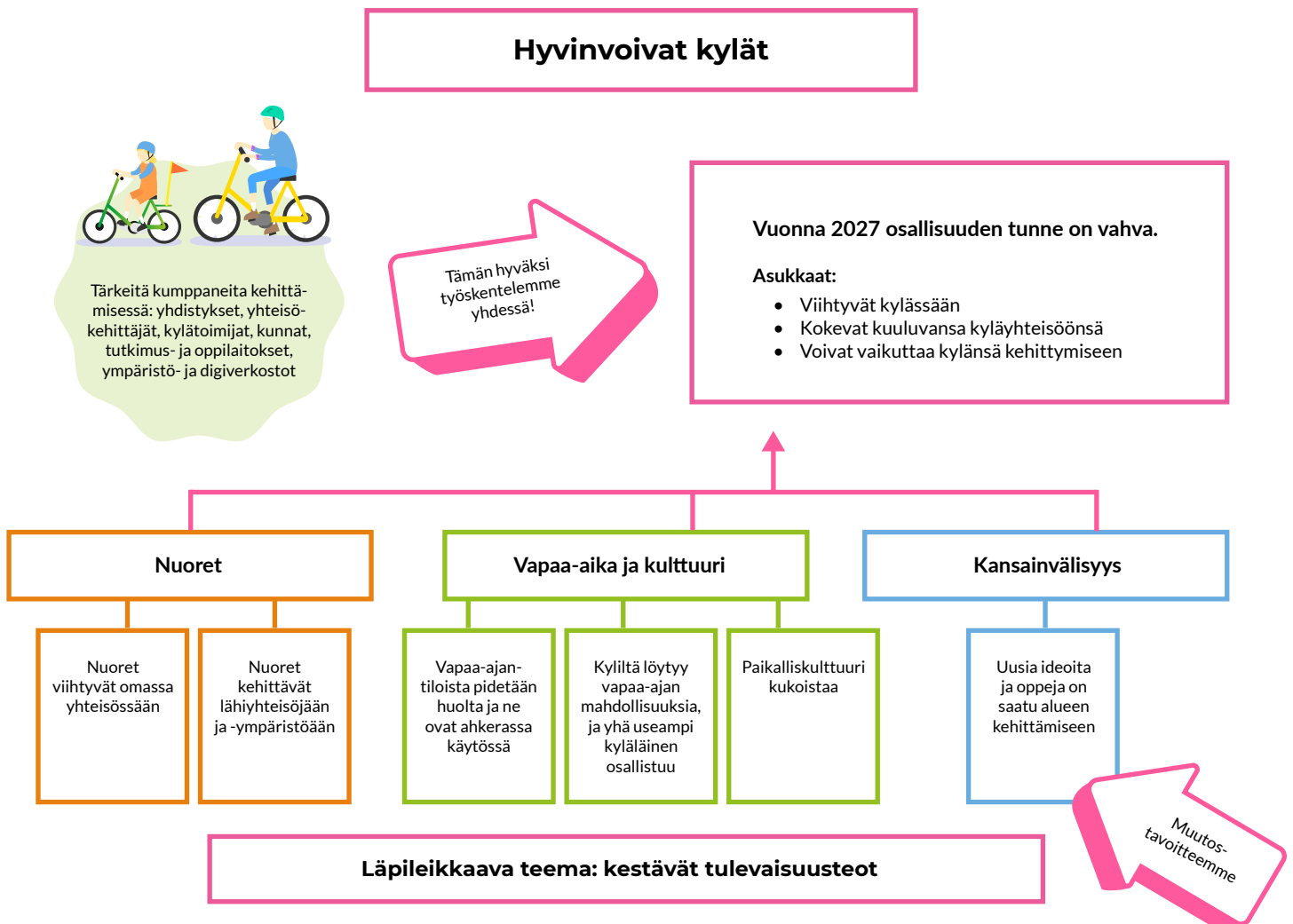
Mittarit

- Digitaalisuutta yhteisölle sopivalla tavalla soveltavat tai yhdistyksiä tai asukkaita kouluttavat hankkeet (5 kpl)

4.2 Hyvinvoivat kylät

Hyvinvoivissa kylissä edistetään asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nuoret osallistuvat asuinalueensa kehittämiseen ja kiinnittyvät yhteisöönsä. Kylissä on monipuolisesti vapaa-aan-viettomahdollisuuksia ja kulttuuri kukoistaa. Kotikansainvälisyyden voimavaraa osataan hyödyntää ja myös ulkomailta haetaan oppia alueen kehittämiseen. Vireä yhdistystoiminta kasvattaa yhteishenkeä kylillä.

Vaikuttavuustavoitteenamme on, että vuonna 2027 osallisuuden tunne on vahva. Asukkaat viihtyvät kylässään, kokevat kuuluvansa kyläyhteisöönsä ja voivat vaikuttaa kylänsä kehittymiseen. Hyvinvoivat kylät painopisteen teemat ovat nuoret, vapaa-aika ja kulttuuri sekä kansainvälisyys.

Meille on tärkeää, että nuoret viihtyvät omassa yhteisössään ja pääsevät osallistumaan alueen kehittämiseen. Rohkaisemmekin nuoria kehittämään kylille toimintaa ja tekemistä, joka kiinnostaa heitä itseään. Tuemme mm. kansainvälisyyteen, yrittäjyyteen ja hyvinvointiin liittyviä nuorten hankkeita, koska alueen nuoret ovat osoittaneet kiinnostustaan näihin teemoihin. Nuoris-Leader-toimintaa voidaan kokeilla JyväsiRiihessä, ja sitä kautta tukea nuorten omia pienempiä projekteja.

Tuemme toimintaa, jolla kehitetään uudenlaista vapaa-ajantekemistä kylille. Viihtyisä ja toimiva ympäristö lisää alueen veto- ja pitovoimaa. Alueelta on tärkeää löytää monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia laadukkaasta lähiliikunnasta erilaiseen kerhotoimintaan. Hyväkuntoiset vapaa-ajantilat edistävät yhteisöllisyyttä ja antavat mahdollisuuksia monipuoliseen toimintaan. Alueen luontokohteiden ja reitistöjen parantamisesta nauttivat sekä paikalliset asukkaat että matkailijat.

Kannustamme tekemään hankkeissa laajasti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja kohtauttamaan ihmisiä, jotka eivät normaalisti tapaisi arjessa toisiaan. Kylille voi luoda uudenlaista yhteisöllisyyttä esimerkiksi kehittämällä aktiviteetteja, joissa eri-ikäiset kyläläiset toimivat yhdessä ja oppivat toisiltaan.

Tuemme alueen elävää kulttuuriperintöä ja innostamme kulttuurin kehittämiseen uusilla tavoilla. Kulttuuri voi näkyä hankesissä vaikkapa paikalliskulttuurin tukemisena ja kulttuuriperinteiden vaalimisena. Tavoitteena on, että myös uudet kohderyhmät pääsevät nauttimaan kulttuurista.

Kansainvälisyys on yksi Leader-työn peruseriaatteista. Tuemme kansainvälisiä hankkeita, joissa haetaan tuoretta näkökulmaa alueen kehittämiseen ja haetaan kontakteja kauempaa. Lisäksi kannustamme toimijoita hyödyntämään alueen kotikansainvälisyyttä.

Hyvinvoivat kylät

Muutostavoitteet, toimenpide-esimerkit ja mittarit

Nuoret

- Nuoret viihtyvät omassa yhteisössään
- Nuoret kehittävät lähiyhteisöjään ja -ympäristöjään

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Nuorten harrastustoiminta ja sen tukitoimet
- Nuorten osaamista tukevat hankkeet, esimerkiksi yrittäjyyteen, kansainvälisyyteen tai hyvinvointiin liittyen

Mittarit

- Nuorten ideoimat ja toteuttamat hankkeet (10 kpl)

Vapaa-aika ja kulttuuri

- Vapaa-ajantiloista pidetään huolta ja ne ovat ahkerassa käytössä
- Kyliltä löytyy harrastusmahdollisuuksia ja yhä useampi kyläläinen osallistuu
- Paikalliskulttuuri kukoistaa

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Kylän kokoontumistilojen tms. kunnostus
- Harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen, esimerkiksi harrastuspaikkojen rakentaminen ja kunnostaminen
- Retkeilyreittien korjaus, laavujen ym. rakentaminen
- Yhteisten harrastusvälineiden hankinta
- Kulttuurihankkeet

Mittarit

- Uudet harrastusmahdollisuudet (15 kpl)
- Yleishyödylliset investoinnit (40 kpl)
- Uudet tai kunnostetut rakennukset ja rakennelmat (25 kpl)
- Kulttuurihankkeet (5 kpl)

Kansainvälisyys

- Uusia ideoita ja oppeja saadaan alueen kehittämiseen

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Kansainväliset hankkeet, opintomatkat, verkostoituminen, uuden oppiminen
- Kotikansainvälisyyden hyödyntäminen, esim. kansainvälistäustaisten opiskelijoiden ja maahanmuuttajien osallistuminen

Mittarit

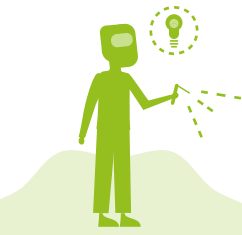
- Kansainväliset hankkeet (4 kpl)

4.3 Kehittyvät elinkeinot

Alueen elinkeinot kehittyvät yritystoiminnan kasvun, osaamisen vahvistumisen ja yritys vastuullisuuden myötä. Uusia yrityksiä syntyy ja yritykset laajentavat toimintaansa. Yrityksillä on rohkeutta uusiin kokeiluihin ja innovatiivisuuteen, mikä edistää yritysten kasvua sekä kehittymistä. Yritysten liiketoimintamahdollisuudet lisääntyvät digitaalisen ja kansainvälisen osaamisen myötä. Yritykset tekevät yhä enemmän tuloksekasta yhteistyötä keskenään. Yritykset ovat vastuullisia ja kehittävät kestäviä ratkaisuja liiketoimintansa edistämiseksi. Alueen matkailupotentiaali nousee arvoonsa, kun kestävä matkailu kehittyy.

Vaikuttavuustavoitteenamme on, että vuonna 2027 alueen elinkeinot ovat kehittyneet. Yrittäjät kokevat yrittäjyyden innostavana ja kannattavana uravalintana. Yrittäjät omistavat vahvoja, vastuullisesti toimivia ja työllistäviä yrityksiä. Lisäksi he uudistavat yritystensä toimintaa tarpeen mukaan. Kehittyvät elinkeinot -painopisteen teemat ovat kasvu ja kehittyminen, osaaminen ja uudistuminen sekä vastuullisuus.

Kehittyvät elinkeinot

Tärkeitä kumppaneita kehittämisessä: alueen yritykset, yrityskehittäjät, kuntien elinkeinopalvelut, yrittäjäjärjestöt, neuvontaorganisaatiot, yritysrahoitusta myöntävät tahot, oppilaitokset

Tämän hyväksi työskentelemme yhdessä!

Vuonna 2027 alueen elinkeinot ovat kehittyneet.

Yrittäjät:

- Kokevat yrittäjyyden innostavana ja kannattavana uravalintana
- Omistavat vahvoja, vastuullisesti toimivia ja työllistäviä yrityksiä
- Uudistavat yritystensä toimintaa tarpeen mukaan

Paikalliset yritykset turvaavat lähipalveluiden saatavuutta ja kasvattavat alueen elinvoimaa. Tuemme suorilla yritystuilla maaseudulla toimivia ja sinne perustettavia mikroyrityksiä. Investointien avulla yritykset voivat tehostaa ja laajentaa toimintaansa ja siten kasvattaa liikevaihtoaan. Uudet koko- ja osa-aikaiset yritykset luovat uusia työpaikkoja alueelle. Monille hyvillä yrityksille voi olla haastavaa löytää jatkajaa, ja siksi myös omistajanvaihdosten tukeminen on tarpeellista. Kannustamme yrityksiä rohkeisiin innovaatioihin ja kokeilemaan täysin uudenlaisia toimintatapoja yritystoimintansa kehittämiseksi.

Näemme tärkeänä, että yrittäjät pääsevät vahvistamaan osaamistaan ja voivat uudistaa yrityksiään. Esimerkiksi digitaalisuus luo mahdollisuuksia maaseudun yritystoiminnalle. Yritystoimintaa voi laajentaa ja tehostaa uusilla digitaalisilla ratkaisuilla. Uusien teknologioiden käyttöönotto mahdollistaa myös uusien virtuaalisten tuotteiden ja palveluiden syntymisen.

Tuemme yritysten kansainvälistymisosaamisen kasvattamista ja kansainvälisen yhteistyön edistämistä. Yritysten osaamista voi lisätä esimerkiksi kansainvälisille markkinoille laajentamisessa. Kannustamme yrityksiä hyödyntämään alueen oppilaitosten sekä korkeakoulujen osaamista ja tekemään yhteistyötä näiden kanssa. Myös maahanmuuttajien osaamista ja kielitaitoa kannattaa hyödyntää.

Yritysten välistä yhteistyötä voi vahvistaa esimerkiksi yrittäjyysverkostoissa tai yritysryhmähankkeilla. Yhteistyötä tekemällä yritykset voivat suunnitella esimerkiksi yhteisiä palvelukokonaisuuksia tai kehittää yhteisiä ratkaisuja yleisiin ongelmiin.

Vastuullisuusosaamista kasvattamalla yritykset tunnistavat taloudellisen kestävyuden lisäksi liiketoimintansa sosiaaliset ja ympäristövaikutukset. Kannustamme yrityksiä edistämään yritysvastuullisuutta ja tekemään vastuullisuudesta kilpailua edistävän tekijän. Myös kiertotalouden edistäminen ja ilmastonmuutokseen reagointi luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueen yrityksille.

Kestävä matkailu tuo monipuolisesti hyvinvointia alueelle, ja myös matkailijat odottavat yhä enemmän vastuullisuutta matkailupalveluilta. Tavoitteena on, että matkailualan yritykset toimivat entistä kestävämmiin ja pystyvät osoittamaan etenemisensä vastuullisuuspolulla. Kestävän matkailun kehittäminen voi liittyä erilaisiin matkailun trendeihin, joihin alueella on potentiaalia, kuten Green Care -toimintamalleihin, maaseutu- ja luontomatkailuun, teollisuus- ja arkkitehtuurimatkailuun tai ruokamatkailuun. Kaukomatkailijoiden lisäksi myös lähialueiden asukkaita kannattaa houkutelua kokemaan paikallisia elämyksiä.

Kehittyvät elinkeinot

Muutostavoitteet, toimenpide-esimerkit ja mittarit

Kasvu ja kehittyminen

- Yritykset ovat laajentaneet toimintaansa
- Uusia yrityksiä on syntynyt ja yhä useampi kokeilee osa-aikayrittäjyyttä
- Yritysten jatkuvuus on turvattu, yrityksiin löytyy jatkajia

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Yritystoiminnan käynnistäminen: yrittäjyyskokeilut, osa-aikaisen ja päätoimisen yrittäjyyden käynnistäminen, omistajanvaihdokset, maatalouden kokeilut
- Neuvonta-, ohjaus- ja asiantuntijapalvelut yrityksen kehittämiseen
- Yritysten toiminnan laajentamista tukevat investoinnit
- Kone- ja laitehankinnat, tuotantotilat

Mittarit

- Investointihankkeet (40 kpl)
- Uudet ja säilytetyt työpaikat (yhteensä 60 kpl)
- Uudet yritykset (20 kpl)
- Omistajanvaihdoksen tuet (7 kpl)
- Yrittäjyyskokeilut (20 kpl)
- Maatalouden kokeilut (10 kpl) Kehittämistoimenpiteet (20 kpl)

Osaaminen ja uudistuminen

- Digitaalisuus on luonut uutta liiketoimintaa ja mullistanut liiketoimintamalleja
- Yritykset tietävät mitä kansainvälistyminen vaatii ja saavat oppia ulkomailta
- Yritykset ovat kehittäneet yhdessä liiketoimintaansa ja luovat uusia palveluita

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Yritystoiminnan suunnittelu, valmistelu ja kehittäminen
- Innovatiiviset kokeilut
- Yrittäjien osaamisen kasvattaminen
- Yritysyryhmähankkeet
- Kansainväliset hankkeet ja yhteistyö, esim. kansainvälistymisosaaminen, kansainvälistymisselvitykset, kansainvälisen yrittäjyyden tukeminen, opintomatkat

Mittarit

- Uudet digitaaliset ratkaisut (5 kpl)
- Yritysyryhmä- ja viljelijäryhmähankkeet (7 kpl) ja hankkeisiin osallistuneiden yritysten määrä (30 kpl)
- Yritysten kansainvälisyyttä edistävät toimet hankkeissa (7 kpl)

Vastuullisuus

- Yritykset tekevät vastuullisuustekoja ja osaaminen on lisääntynyt
- Kestävää matkailua on kehitetty

Esimerkkejä toimenpiteistä

- Yritysten vastuullisuuteen liittyvän osaamisen edistäminen millä tahansa toimialalla
- Esimerkiksi Green Care -toimintamallit, maaseutu- ja luontomatkailu, teollisuus- ja arkkitehtuurimatkailu tai ruokamatkailu

Mittarit

- Vastuullisuuttaan kehittäneet yritykset (15 kpl)
- Kestävää matkailua edistävät toimet (7 kpl)

Hankeideasta tuloksiin

Idea

- Ota yhteyttä Jyväsräihin ja kerro ideastasi!
- Jyväsräihin työntekijät antavat maksutonta neuvontaa rahoituksen hakuun liittyen.

Hankesuunnitelma

- Laadi hankesuunnitelma, joka vastaa Jyväsräihin Jyväällä-strategian tavoitteisiin.
- Laadi hankkeelle kustannusarvio.
- Pohdi, miten hankkeen omarahoitus järjestetään.
- Ole kuntaan yhteydessä, jos hankkeen rahoitukseen tarvitaan kuntalainaa.
- Kokoa tarvittavat liitteet ja luvat.

Hakemus hyrrään

- Tee hakemus sähköisessä Hyrrä-järjestelmässä.
- Saat ilmoituksen, kun hakemuksesi on tullut vireille.
- Vireilletulon jälkeen voit aloittaa hankkeen toteuttamisen omalla riskillä ja hankkeelle voi syntyä kuluja.

Rahoituspäätös

- Jyväsräihin hallitus valitsee rahoitettavat hankkeet Jyväällä -strategian painopisteiden ja valintakriteereiden perusteella.
- Saat virallisen rahoituspäätöksen, kun hakemus on hyväksytty.
- Tutustu päätökseen huolellisesti.

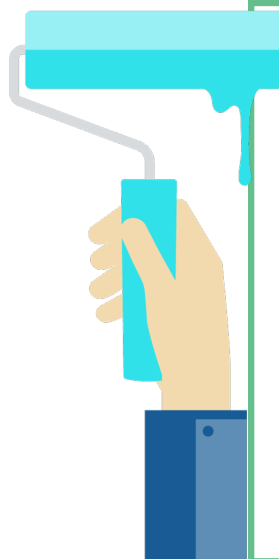

Toteutus

- Noudata päätöksessä esitettyjä määräaikoja, kun toteutat hanketta ja haet maksatusta.
- Viesti hankkeesta koko hankkeen ajan.

Tulokset

- Mieti jo ennalta, miten hankkeen tulokset jäävät elämään hankkeen jälkeen.

Lisätiedot

Toiminnanjohtaja Leena Karjalainen
044 959 8500
leena.karjalainen@jyvasriihi.fi

Hankeneuvoja Jenni Tiainen
044 988 2154
jenni.tiainen@jyvasriihi.fi

[keskisuomenmaaseutu.fi/
jyvasriihi](https://keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi)